LIIKUVUSE INDIKAATORID EESTI AVALIK-ÕIGUSLIKELE ÜLIKOOLIDELE

Ingrid Loim
Juhendaja: Kati Kõrbe, PhD
Kaasjuhendaja: Tanel Jairus, doktorant-nooremteadur
Inseneriteaduskond
Mehaanika ja tööstustehnika instituut

09.10.2025

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL

MAGISTRITÖÖ TUTVUSTUS

Uurimisprobleem:

Eesti avalik-õiguslikel ülikoolidel **puuduvad ühtsed ja süsteemsed liikuvuse indikaatorid**, mis toetavad kestliku arengu eesmärkide elluviimist ning võimaldavad kujundada tõhusaid mõõdikuid.

Eesmärk:

magistritöö eesmärk on **luua ühtne lähenemisviis** liikuvuse indikaatorite osas, mis võimaldab Eesti avalik-õiguslikel ülikoolidel juhinduda kestlikkuse arendamisel.

TAL TECH

LIIKUVUS KESTLIKU ARENGU JA ÜLIKOOLI ARENGUKAVADE KONTEKSTIS

UURIMISKÜSIMUSED

1. Milliseid liikuvuse indikaatoreid kasutatakse maailma ülikoolides?

2. Kuidas on Eesti avalik-õiguslikud ülikoolid käsitlenud liikuvust?

3. Missugusel määral lähtuvad Eesti avalik-õiguslikud ülikoolid liikuvuse kestlikkuse eesmärkide seadmisel ÜRO säästva arengu eesmärkidest?

4. Millised on ühised indikaatorite põhised suunised, mis toetavad Eesti avalik-õiguslike ülikoolide liikuvuse kestlikku arendamist?

TAL TECH

METOODIKA

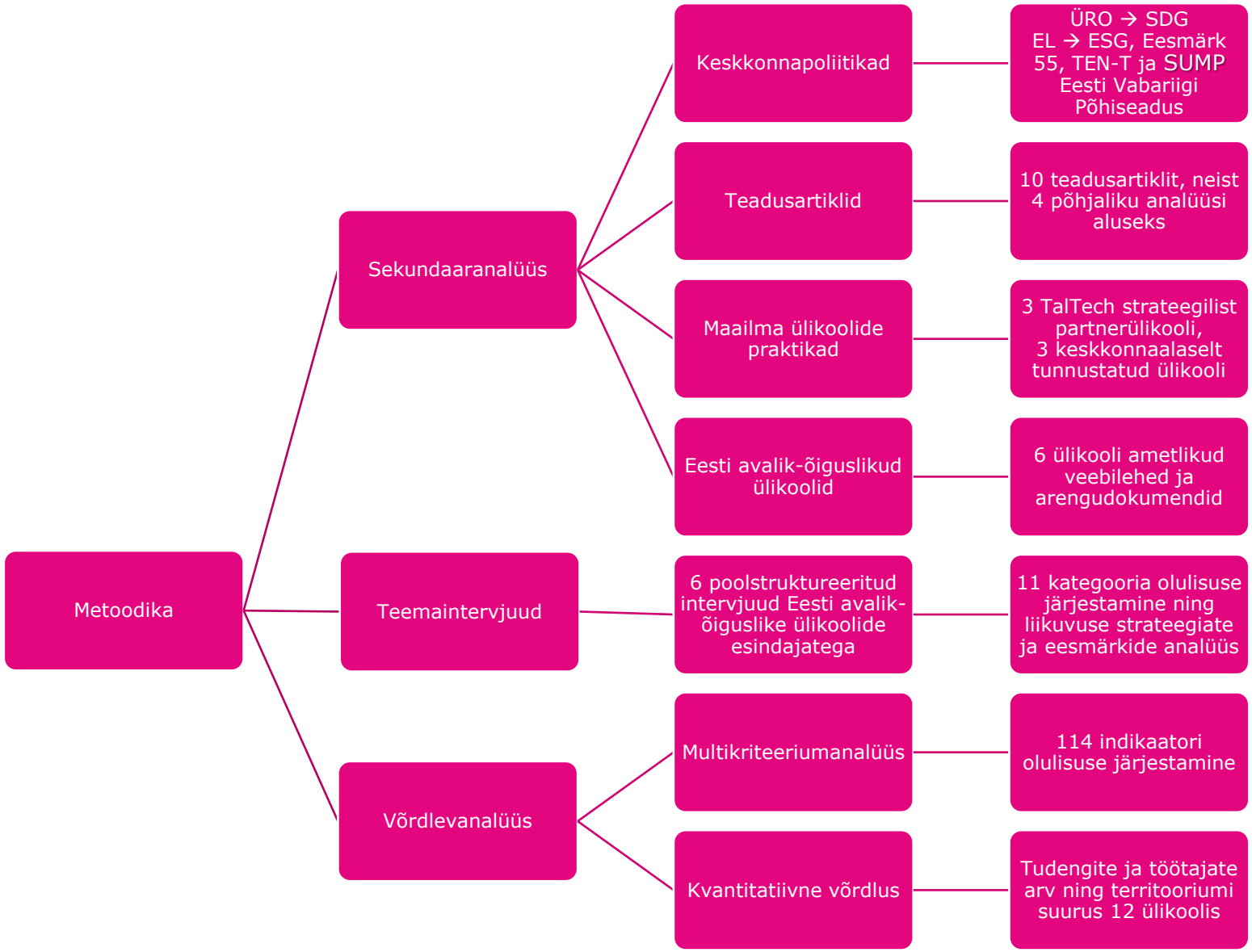
Metoodika
Sekundaaranalüüs
Keskkonnapoliitikad
ÜRO → SDG
EL → ESG, Eesmärk 55, TEN-T ja SUMP
Eesti Vabariigi Põhiseadus
Teadusartiklid
10 teadusartiklit, neist 4 põhjaliku analüüsi aluseks
Maailma ülikoolide praktikad
3 TalTech strateegilist partnerülikooli, 3 keskkonnaalaselt tunnustatud ülikooli
Eesti avalik-õiguslikud ülikoolid
6 ülikooli ametlikud veebilehed ja arengudokumendid
Teemaintervjuud
6 poolstruktureeritud intervjuud Eesti avalik-õiguslike ülikoolide esindajatega
11 kategooria olulisuse järjestamine ning liikuvuse strateegiate ja eesmärkide analüüs
Võrdlevanalüüs
Multikriteeriumanalüüs
114 indikaatori olulisuse järjestamine
Kvantitatiivne võrdlus
Tudengite ja töötajate arv ning territooriumi suurus 12 ülikoolis

TULEMUSED

1. Uurimusküsimus 1: Milliseid liikuvuse indikaatoreid kasutatakse maailma ülikoolides?
   - Kasutatakse **tegevuspõhiseid ja keskkonnamõjudele keskenduvaid indikaatoreid.**
   - Levinumad on: **liikumisviiside jaotus, reisimisega seotud CO_2 heide, keskkonnasäästlikumad sõiduvahendid.**

2. Uurimisküsimus 2: Kuidas on Eesti avalik-õiguslikud ülikoolid käsitlenud liikuvust?
   - **Enamikul** ülikoolidest on **liikuvusstrateegia**.
   - **Väiksemad** ülikoolid käsitlevad teemat **vähem süsteemselt.**
   - Peamised probleemid: **andmete puudulikkus ja ebajärjekindel lähenemine**.

3. Uurimisküsimus 3: Missugusel määral lähtuvad Eesti avalik-õiguslikud ülikoolid liikuvuse kestlikkuse eesmärkide seadmisel ÜRO säästva arengu eesmärkidest?
   - **Enamik** ülikoole viitab **ÜRO kestliku arengu eesmärkidele** (SDG-d).
   - Rõhutatakse **tasakaalu sotsiaalsete, keskkonna- ja majanduslike aspektide** vahel.

TAL TECH

LIIKUVUSE INDIKAATORID EESTI AVALIK-ÕIGUSLIKELE ÜLIKOOLIDELE

SDG alussambad	SDG	Indikaator	
		Kategooriad	Mõõdik
Majandus	SDGnr.9 Tööstus, innovatsioon ja taristu	Taristu	Elektritõukerataste laadimisjaamade arv
		Taristu*	**Elektriautode laadimisjaamade arv**
		Ligipääsetavus*	**Ligipääsude arv jalgsi/jalgrattaga territooriumile sisenemiseks**
		Parkimine	Elektriautode parkimiskohtade arv koolis
		Parkimine	Jalgrataste parkimiskohtade arv
Ühiskond	SDG nr.3 Hea tervis ja heaolu	**Ohutus ja turvalisus***	**Liiklusõnnetuste arv ülikoolilinnakus**
		Ohutus ja turvalisus	Vigastatute arv sõidukitüübi järgi
		Jalakäijasõbralikkus*	**Jalgsi liikumise osakaal ülikooli**
		Liikumisviiside jaotus	Jalgsi liiklejate % ülikooli külastajate arvust
		Liikumisviiside jaotus	Jalgrattaga liiklejate % ülikooli külastajate arvust
	SDG nr.11 Kestlikud linnad ja kogukonnad	Taristu	Igas tunnis läbiva ühistranspordi hulk
		Taristu*	**Ühistranspordi peatuse arv ülikoolist 1000 m raadiuses**
		Teadlikkuse tõstmine*	**Liikumiskampaaniad ja teadlikkuse tõstmise ürituste arv**
		Liikumisviiside jaotus	Ühistranspordiga liiklejate % ülikooli külastajate arvust
Biosfäär	SDG nr.13 Kliimameetmed	Keskkonnamõjud	Õhusaaste tase
		Keskkonnamõjud	Mürasaaste tase
		Liikumisviiside jaotus*	**Autoga liiklejate % ülikooli külastajate arvust**
		Investeeringud ja majanduslikud aspektid	Investeeringud säästvatesse liikumisvõimalustesse
		Parkimine	Autode parkimiskohtade arv
	SDG nr.12 Vastutustundlik tarbimine ja tootmine	**Sise- ja välisreiside KHG jälgimine***	**Lennureiside CO_2 jalajälje arvestus**

ETTEPANEKUD LIIKUVUSE STRATEEGILISEKS JUHTIMISEKS ÜLIKOOLIDES

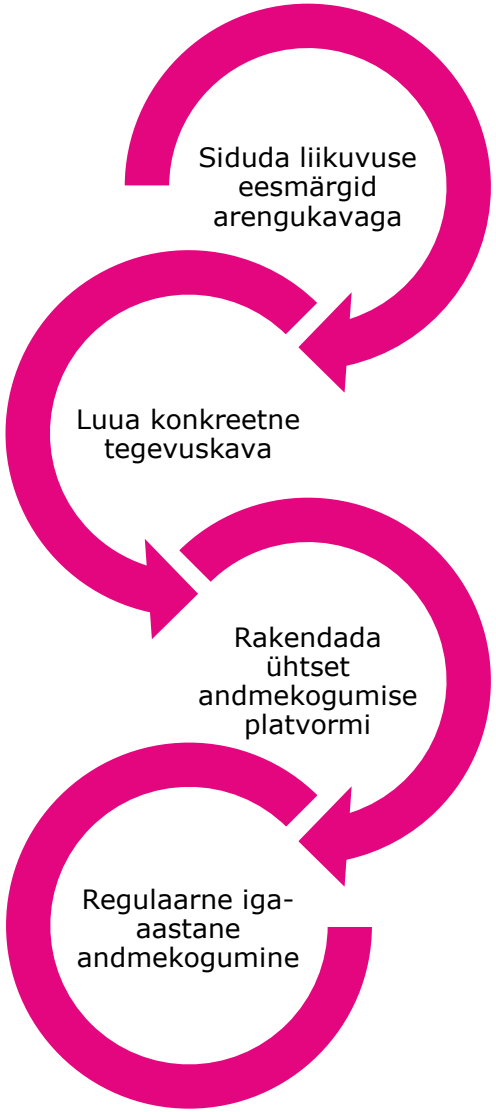

TÄNAN KUULAMAST!

LIIKUVUSE INDIKAATORID EESTI AVALIK-ÕIGUSLIKELE ÜLIKOOLIDELE

INGRID LOIM

09.10.2025

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL